

ტან სტრუქტურის განვითარებით ბო-
ქსულები და მათი თანაშემწენი უო-
ველ დღე დაიარსებინა ქალაქში და
სხვა და სხვა საავტო-სამრეწველო
დაწესებულებას აფუძვლია.

პირველ საპროდუქტო უბანში ბო-
ქსულებმა მოვლია ზაღებ სასანი-
ტარო ექიმმა ფომინო-სიბირისამ
და სხვებმა საავტო-სამრეწველო
დაწესებულებანი დაათავსებინეს.
ბევრი უფარვის და ქუეყანი სპე-
ციელი და სხვათაგან აღმოაჩინეს ზ.
პოპოვის მადლობაში (ოლგას ქ. 79).

ქართული მუზეუმი. 16 დეკემ-
ბერს სამუზეუმო კომისიის კრება მო-
ხდა დ. კარბაქაშვილის თავმჯდომე-
რობით. კრებამ აირჩია: თავმჯდო-
მარს ამხანაგად დ. ჯორჯაძე, მიდი-
ნად ი. სონდოლაშვილი. ამავე კრე-
ბაზე კომისიამ გაითავალისწინა მომე-
ვლო მოქმედების გეგმა.

ექსპერტის. 22 დეკემბერს ტფ.
ქალაქის სახელმწიფო სასწავლებლის
მეთოდურ კლასის მოსწავლენი მასწავ-
ლებელთა ხელმძღვანელობით ქია-
თურას მიმდებარეობდა, სადაც ორს
დღეს დასწავლნენ.

საქონლეთა მოწყობის საქ-
მის მოღვაწეთა შორის. კავკასიის
საზოგადოებრივი ოლქის მხრუბელმა
ნ. ფ. რუდოლფმა კრების მონაწილენი
კავკასიის სახელმწიფო მუზეუმის
დასავალიერებლად მიიწვია. მხრუბ-
ველმა სურვილი განაცხადა, დათვა-
ლიერების დროს შესაფერის ახსნა-
განმარტებანი თვით მოაწოდოს წარ-
მომადგენელთ.

კრების მონაწილენებმა ერთხმად
გამოსთქვეს სურვილი, დაუყოვნებ-
ლივ გაეყვანილ იქნას ზაბ-ტყეცი-
ლები და რკინის გზები კავკასიის იმ
ადგილებში, სადაც სასოფლო მეურ-
ნობას მისდევენ.

ამიერ-კავკასიის რკინის გზის უფ-
როსის ბარონ ფონ რობინს წინა-
ნადავლებით საყრდენი მოწყობის
საქმის მოღვაწეთა კრებამ სურვილი
გამოსთქვა, დაუყოვნებლივ მიეცეს
ამიერ-კავკასიის რკინის გზის სამ-
მართველოს ფული საყრდენ-გა-
გონების მოსაწყობად იმ განზრახ-
ვით, რომ ვაგონებმა მოქმედება 1914
წლიდან დაიწყონ.

ტფ. გუბერნატორმა ნება დარ-
თო გორის მახრის თავდა-საზღვრთა
წინამძღოლს, 27 დეკემბრისთვის მო-
იწვიოს გორში მახრის თავდა-სა-
ზღვრთა სავანგო კრება. კრებამ უნ-
და აირჩიოს წარმომადგენელი იმ
კომისიისა, რომელმაც უნდა განი-
ხილოს ანგარიში სათავად-საზღვრთა
კასიდნ დახარჯულ ფულსა.

ქალაქის სასახლე-საქონლო
საბჭომ საკუროდ სცნო, დაარსდეს
ალექსანდრეს სახელობის საავად-
მყოფოში ვენერული-ქირურგიული
დასავალიერება, რისთვისაც საკურო-
დახარჯვა ერთდროულად 1,135 მა-
ნეთისა, ხოლო ყოველ წლიურად
3,865 მან. ამ საკუროს ქალაქის გამ-
გობა მოკლე ხანში განხილავს.

ტფ. გუბერნატორმა ნება დარ-
თო თელავის მახრის 1 განყოფილ-
ეის მმართველს შეუბრძალს, ამ გან-
ყოფილების სოფლებში ფული შე-
გროვოს სოფ. გრემის მცხოვრებთა
სასარგებლოდ, რომელნიც 12 ავი-
ტოს ტყეებისაგან დაზარალებდნენ.

ტფ. საგუბერნიო სასტატის-
ტიკო კომიტეტმა მახრის უფრო-
სის დაუზავა საგანგებო ქალა-
ქებში და წინადადება მისცა ბოქაუ-
ლების შემწეობით შეპრობონ ცნო-
ბები იმის შესახებ, როგორი ზამთა-
რისა წესები და რა მდგომარეო-
ბაშია წესები. ცნობები უნდა გი-
გზავნოს მინიჭება საქმეთა სამინი-
სტროს ცენტრალურ სასტატისტიკო
კომიტეტში.

ბორთბოქსელებთან რიცხვი.
წარსულ ნოემბრის განმავლობაში
ტფლისში 105 ბორთბოქსელებმა
მოხდარა. ბორთბოქსელების ადგი-
ლას მძკაცი შეუპყროთა.

ტფ. მცხეთა უბნის ბოქსული
ლეგაზონი ახალ სენაკის მახრის
უფროსად დანიშნა.

საზოგადოებრივი და კრებები
მდამო მოქალაქეთა რწმუ-
ნებულთა კრები 19 დეკემბრისთვის
არის დანიშნული მიმდინარე საკით-
ხთა განსახილველად.

ქართული, 15 დეკემბერს ტფილი-
ისის ქართული გიმნაზიაში მოხდა
გიმნაზიათა არსებულ მშობელთა
წლის დღეობის კრება, რომელ-
საც წინასწარმა სპეციალურ (არჩეულია
მომღებელი წლის ოქტომბერში)
წარუდგინა მოხსენება თავის მოქმე-
დების შესახებ და წინასწარ მდგო-
მარობის მოკლე ანგარიში. კრებამ
განიხილა აგრეთვე ის ზომები, რა-
მელთა განხორციელება ახლო მო-
მავლში აქვს განზრახული წინას-
წარმად.

დასასრულ, კრებამ, აღნიშნა რა
მწუხარებით ოდესის ქართველ სტუ-
დენტთა უფავნო საქციელი, ერთხ-
მად მიიღო შემდეგი რეზოლუცია:
„შრომელთა კრება გულისტკივი-
ლით აღნიშნავს, რომ სრულიად
დაუზრახველად შეურაცხველი
იქნა მყოფილი შვიდნი ქართულ
გიმნაზიის ქრისტიანულ რაწველი-
შვილი რამოდენიმე ოდესელ სტუ-
დენტებისაგან, რომლებიც სამწუხ-
არდ თავის წმინდა მოვალეობას ვერ
ასრულებდნენ და არა სასურველ ნი-
დაგზედ ამყარებენ თავიანთ მოქმე-
დებას. მშობელთა წრე თანაგრძობ-
ბას ურცხვად ქრისტიანულ რაწვე-
ლიშვილს და იმედოვნებს, რომ
მომავალში ჩვენ მოხარდ თაობის
ცხოვრებაში არ ექნება ადგილი ამ
გვარ შემთხვევას.“

რუსული კლუბი-ს წევრთ
14 დეკემბერს წლიური კრება ჰქონ-
და. ანგარიშიდან გამოიჩვენა, რომ
1913 წ. 1 დეკემბრამდე მთელი შე-
მოსავალი 86,752 მანეთი ჰქონიათ,
ხარჯი 68,357 მ. წმინდა მოგება დარ-
ჩენიათ 18,395 მ. კრების ბილოს
კლუბის მანქანისგანდ აირჩია: 3.
ს. იალონინი, ნ. ა. იალონინი, ი. ა.
მანნი, კ. ე. ანტონოვი, კ. ვ. კოლ-
ჩევსკი, ვ. ნ. შელემეტოვი, ვ. ი.
კოლოშოვი, ა. მ. ვარგანოვი, ი. დ.
კოლოჩესკი, ს. ი. მონახოვი, ნ. ვ.
შელენსკი და ე. ა. ილიოვი.

სასამართლო.
ხალხურაჭურა საქმე. 16 დეკემ-
ბერს ოლქის სასამართლომ დაზ-
არების რედაქტორის გ. ნ. დიასა-
მიძის საქმე გააჩნია. რედაქტორი
სამართალში იყო მიტყვეული სისხლის
სამართლის მე-1034 მუხლის ძალით
(კრუ ხმების გაგრძელება მთავრო-
ბის მოქმედების შესახებ). სასამართ-
ლომ გ. დიასამიძე დანაშაუდვდ იცნო
და 100 მან. დაჯარიმა, თუ ჯარიმას
არ გადაიხდის, ერთის თვით დააპა-
ტიმრებენ.

მეორე სახელმწიფო სათა-
ბროსი ამომჩველების ი. მაცე-
ლანისა და მ. ზოდნიკოვის საქ-
მე. ტფ. ოლქის სასამართლომ 16
დეკემბერს გააჩნია. მათ ბრალდებ-
ლობით ყალბ საარჩევნო ფურცლებ-
ის შედგენა და დაბეჭდვა და ყალბ
კონვერტების ამომჩველებისათვის
დაზავანა იმ მიზნით, რომ ბრალდებ-
ლისტა პარტიის კანდიდატები გა-
ეყვანათ რუსთა კურსიდან. სასამარ-
თლომ ბრალდებულნი დამნაშაუდვდ
იცნო და მანფიქტის მიხედვით
რვა-რვა თვით პატიმართა გამასწო-
რებელ რაზმში გაგზავნა.

რედაქტორის საქმე. 16 დეკემ-
ბერს ტფ. ოლქის სასამართლომ გა-
აჩნია საქმე „ზავაკაზე“-ს რედაქ-
ტორი ი. ი. რატიკის, რომელიც ქა-
ლაქის მთავარმა კონტროლორმა
ტერ-დავითი-სკმა სისხლის სამარ-
თლის მე-1039 მუხლის ძალით სამარ-
თალში მისცა. საქმის ვითარება შე-
დეგია: „ზავაკაზე“-ს მე-147, 148,
149 და 150 ნომრებში დაბეჭდილი
იყო წერილები, რომელიც ენებოდა
საავტო-სამეურნეო პოლიციის
აგენტის მიერ საქალაქო ფულის გა-
ფლანგვის წერილებში სხვათა შორ-
ის, ნათქვამი იყო, ეს გაფლანგვა
შედეგი იყო ქალაქის საქართველო
განყოფილების უუურადღებობისა;
ქალაქის მთავარი კონტროლორი
ტერ-დავითი-სკვი თვის მოვალეობას
ვერ ასრულებს; იგი საკომერციო
სასწავლებელში მასწავლებლად არის,
ავადმყოფობას იგონებს, გაკვეთილ-
ებზე არ დაიარება და ჯამბოვის ქი-
რებშია და სხვა. ტერ-დავითი-სკ-
თავი შეურაცხველიად იცნო და
რედაქტორი ი. ი. რატიკე სამართალ-
ში ისცა მე-1039 მუხლისა, რომელ-
იც ბრალდებულს სასწავლებლის
აოთმეგს მოწმეთა შემწეობით თვისი
სიმართლედ დამტკიცოს. სასამართ-
ლომ მოიხმინა მან რატიკეს ვიქტორის
ნ. ა. თარხნიშვილის ახსნა-განმარტე-
ბა და რედაქტორი სრულიად გაამა-
რთლდა.

ქართული. 15 დეკემბერს ტფილი-
ისის ქართული გიმნაზიაში მოხდა
გიმნაზიათა არსებულ მშობელთა
წლის დღეობის კრება, რომელ-
საც წინასწარმა სპეციალურ (არჩეულია
მომღებელი წლის ოქტომბერში)
წარუდგინა მოხსენება თავის მოქმე-
დების შესახებ და წინასწარ მდგო-
მარობის მოკლე ანგარიში. კრებამ
განიხილა აგრეთვე ის ზომები, რა-
მელთა განხორციელება ახლო მო-
მავლში აქვს განზრახული წინას-
წარმად.

საზოგადოებრივი და კრებები
მდამო მოქალაქეთა რწმუ-
ნებულთა კრები 19 დეკემბრისთვის
არის დანიშნული მიმდინარე საკით-
ხთა განსახილველად.

ვოს ხაზინას ერთდროული დახ-
მარება და გეოგრაფიული სესხი.
ბლოკინის ბიჭობა უფრო-
მეს გადაუცია ენობრაფიული სა-
ხელმწიფოს გამგეობისათვის ერთი
მედილი უფრო მეტი ხელნაწერი სა-
ბუთებით სავსე. ხელნაწერები ეკუ-
თვნის მეტარაფიკ საუკუნესა და
მეტყობაშის დასაწყისს.

სოფელ. ხარხელი (თელა-
ვის მახრა) თელავიდან ხარხელში
მომავალი ივ. მამულაშვილის გზაში
სამი შეიარაღებული დაპყრობისა და
148-მ. 50 ქ. წყურთმეფია. ექვით და-
სახელთა ნ. მუხრანე და ვ. ენსტა-
შვილი.

სოფ. მეფანტე (დუშეთის მაზ-
რა) მელო ლაზარაშვილმა თავის
სახლში თავი ჩამოიხრჩო. მიზეზად
ქმნის უდიერ მოპყრობას ასახელე-
ბენ.

სოფ. ქვემო ხორხი (დუშეთის
მაზრა) ქ. კობაიძემ ჩხუბის
დროს ხანჯლით მიმოდ დასკრა თავი
ინის ძმა ლ. კობაიძე, რომელიც
გარდაიცვალა. ქ. კობაიძეს ამის გა-
მო თავის მოკვლა უნდა და ხანჯ-
ლით დაიჭრა თავისი თავი. ქრი-
ლობა მიმივა.

ტფ. ქალაქის საბჭო

16 დეკემბრის კრება.
კრებამ წყვეტა საღამოს რვა ნახე-
ვარ საათზე ქალაქის მოურავის მო-
ურავის მოადგილის თ. დ. მ. ბრ-
ლუთინსკი-დოლოგოვიკის თავ-
მჯდომარეობა.

თავმჯდომარე ხმოსნის ა. ი. მიტ-
კევიჩის პასუხად ამბობს, რომ მან
არ იცის, რა მდგომარეობაშია ამ
ყმად სოლოვოვის გვირაბის გაყე-
ვის საქმე, რადგანაც ამ საქმის ორი-
ვე კონცესორი ინტერნები ხატი-
სოვი და პრაილოვსკი გარდაიცვა-
ლენ.

მ. მიტკევიჩის ასეთი პასუხი, რა-
საკვირვებელია, არ აკმაყოფილებს და
თხოვლობს, არჩეული იქნას სავან-
გებო კომისია, რომელიც დაწერი-
ლებით შეისწავლის ამ საქმის მდგო-
მარეობას და რაც შეიძლება ჩქარა
წარმოუდგენს საბჭოს შესაფერის მო-
ხსენებას.

საბჭო ეთანხმება მ. მიტკევიჩის
წინადადებას და აღდგენს კომისია
აირჩიოს მომავალ კრებისთვის, რა
დროსაც ქალაქის გამგებმა საბჭოს
წარმოუდგენს ფორმალურ მოხსენე-
ბას ამ არჩევნების საქმეობის შეს-
ახებ.

განსახილველ საქმეთა სიაში ამის
შემდეგ არის არჩეული ქალაქის
საბჭოს საბუღალტრო-საფინანსო და
სასკოლო კომისიის წევრებისა.

თავმჯდომარე. დღეს სიაში მო-
თავსებული არჩეული მხოლოდ
ორი კომისიისა, ნამდვილად კი ასარ-
ჩევია ყველა კომისია, რადგანაც
კომისიის წევრებს არჩევის ვადა გა-
უთავდა. საქმის განსახილველად
დღეს მხოლოდ ორ კომისიის წევრის
ავიარჩევთ, შემდეგ კი დანარჩენთ.
საქმეობა ახლავე სტევათ, არჩევნი-
ბის მოხდენა ისევე ძველის წესით
გასურთ, თუ უნდა შესცვალოთ.

მ. მ. დოლოგოვიჩის წინადა-
დებით საბჭო აღდგენს, აირჩიოს 16
ხმოსნისაგან სავანგებო სარეკომენ-
დაციო კომისია, რომელიც დასახე-
ლებს კანდიდატებს სხვა და სხვა
კომისიისში.

ქალაქის 1914 წლის ხარჯ-თარიღ-
ების გარშემო.
იწყება საზოგადო კამათი ხარჯ-
თარიღების გამო, რომლის ბალანს-
საც ქალაქის გამგებმა შეადგინა
3,407,058 მან. დასახელებულ გადასა-
ხადის აყვანით უპირატეს წერტი-
ლამდე, რაც მსკეებს 952,935 მან.
ეს ფულიც საკმარისი არ აღმოჩნდა
ბალანსის გამო საყვანად და მას გამგე-
ობამ კიდევ მიუმატა 257,124 მან.,
რომელიც უნდა აიღოს დარჩენილ
დასაფასებელ გადასახადში. საბჭოს
საბუღალტრო-საფინანსო კომისიამ კი
ბალანსი შეადგინა 3,426,605 მან.
ხარჯ-თარიღების გამო საზოგა-
დო კამათი წინა კრებებზე იყო. სა-
ჭიროდ მიგვანახა აღწერაში ბლო-
სანთა აზრი ამ ხარჯ-თარიღებისზე.

თავმჯდომარეს ქალაქის საფინანსო
მდგომარეობა საშინაოდ არ მია-
ჩნია, თუმცა ქალაქს 4 მილიონი
მანეთი ფული აქვს; ქალაქის მცხოვ-
რებზე მოდის სულ 11-12 მან. ვა-
ლი, მაშინ, როდესაც მოსკოვში და
სხვადასულზე 100 მან. მოდის; დე-
ფიციტები ახლა იზრდება, მაგრამ
საშინაო არ არის, რადგანაც ის დი-
ფარტა დარჩენილ გადასახადთან, გან-
საკუთრებით ხაზინიდან. დარჩენილი
გადასახადი 3 მილიონ მანეთს ულ-
რის, არა შორეულ მომავალში შე-
საძლებელი იქნება დეფიციტის თა-

ვიდან აცილება, რადგანაც მოქმე-
დების დაწყების ჩვენი სხვა და სხვა
შემოსავლიანი დაწესებულებები; ახალ
კანონის სახელმწიფო გადასახადის
1 პროც. ქალაქებს მიეცემა, რაც
წელიწადში 60,000 მან. შეადგენს,
ანდენსავე ფულს ქალაქს მსკეებს
საფეთი გადასახადი, მოსალოდნე-
ლია მთავრობისგან დახმარება და
ამას გარდა 140,000 მან. პოლიციის
შესახებ ხარჯის გასასტუმრებლად;
წყალსადენის გაფართოვებით შემო-
სავალი გაიზრდება, ტრამვის გაშო-
საყვანა ქალაქს ათას თუნუნებს მის-
ცემს; მოსალოდნელია შემცირება
და შეიძლება სრულიად მოსალო-
დებოვით საფაღვებულო სახელ-
მწიფო ხარჯის, ამ მოსახრებათა გამო
იმ დასკვნამდე მივიღებთ, რომ შეი-
ძლება მომავალ წელს ხარჯ-თარიღ-
ისგამო დეფიციტი აღარ მოგვეცეს. სა-
ფინანსო მდგომარეობა ქალაქებისა
მის ქონებითა და ვალით განიზომება.

ტფლისის 13 მილიონის ქონება აქვს,
ვალთ კი სულ ოთხი მილიონი. სა-
ფინანსო კრიზისი დღეს საერთოა
რუსეთის ყველა ქალაქისთვის და
ჩქარა გაივლის.

თავმჯდომარე კითხულობს საფი-
ნანსო განყოფილების გამგის გ. ა.
ურაგოლის მოხსენებას, რომლის დე-
და-ზარც შემდეგია: ჩვეულებრივ
ხარჯების გადიდება ქალაქი უნდა
ეროდოს და მოჩინილი ფულით წინა
წლების ზარალი უნდა გაუტყოს; ქა-
ლაქის საფინანსო მდგომარეობა
საშინაო არ არის, თუმცა დეფიციტი
დღიდა. კერძო და საზოგადო მეურ-
ნობის პრინციპები ხანდახანგა: სა-
ზოგადო მეურნეობაში დეფიციტი
ის არ არის, რაც კერძოში. საზოგა-
დო მეურნეობაში შეიძლება იყოს
კარგი დეფიციტი და უკუნი დარჩე-
ნილი ფული. საფინანსო პოლიტიკა
ქალაქისა ასეთია, რომ უნდა აკმა-
ყოფილოს მცხოვრებთა არსებითი
კულტურული საჭიროებანი და ამ
გზას ვერც ასცდებია.

მ. მ. გ. გუბერნატორის აზრით
ქალაქის საფინანსო მდგომარეობა
შეტად მიმივა. ხარჯ-თარიღების
შედგენის დროს—ამბობს იგი—იმე-
დი არ უნდა გქონდეთ სათუო საქ-
მეობაში; 1914 წლის 1 იანვრისთვის
ხარჯ-თარიღების მოსალოდნელია
დეფიციტი 1,070,000 მან., რადგანაც
შემოსავლი იმდენი არ იყო, რამ-
დენსაც ხარჯ-თარიღების შემდეგ
დენი მოულოდნენ; დასაფასებელია
გადასახადმა ქალაქს 1,175,000 მან.
ნაცვალდ მისცა მხოლოდ 800,000 მ.,
მუსკლსდენმა 700,000 მან. ნაცვალ-
დ მისცა მხოლოდ 400,000 მან. ამას
გარდა შემოსავლის არ იმდენიან
დღი დაწესებულებანი, რომლიდან-
აც ბევრს ფულს მივიღებთ. სულ
რომ ავიღოთ წინა წლების დეფი-
ციტები 1914 წლის 1 იანვრისთვის
მიალწევს 6 მილიონ მანეთს, რაც
წარმოიშვა იმით, რომ ხარჯ-თარიღ-
ისგა სწორე არ არის ხოლმე შედ-
გენილი: ხარჯ-თარიღების გამოეო-
ბა აღიღებს გადასახადების მოსა-
ლოდნელ რაოდენობასა და ქალაქის
დაწესებულებათა შემოსავალს. მეო-
რე მიზეზი დეფიციტისა არის ქალა-
ქის მიწები, რომელიც ცოტა შემო-
სავალი იძლევა.

მ. მ. ბ. ბაბოვი. ქალაქის საფი-
ნანსო მდგომარეობა შეტად საშინაო;
ჩვენ უკვე გაკოტრების გზაზე ვდგე-
ვართ, გამგებმან იმედი აქვს, ფი-
ნანსოური მდგომარეობა გაუმჯობეს-
დება, მაგრამ ის იმას ნიშნავს, რომ
მოვლოდეთ 200,000 მ. მოგვება. ხუ-
თის წლის განმავლობაში ახალი სა-
სალოო შემოსავალს არ მოგვეცემს,
საელექტრონო სადგური ჯერ ცუ-
დად მუშაობს და არც მივიღებთ,
ტრამვის გამოსუფლებელ შორს
არის. სესხი აღებულია არა ხელსა-
ყრელის პირობით. დეფიციტი 4 მი-
ლიონამდეა.

მ. მ. ი. მიტკევიჩი. ჩვენი დეფი-
ციტი დღიდა იზრდება, როგორც
ანგე. დროა დეფიციტების გაშენ-
დას შეუვლდეთ, თორემ შეტად სა-
შინაო მდგომარეობაში ვართ. რა არის
მიზეზი ამ დეფიციტებისა? პირვე-
ლია: საზოგადო მდგომარეობა რუ-
სეთის ქალაქებისა, რომელიც სხვა-
და სხვა საკულტურული ხარჯებით
შევიწროვებულნი არიან და ნიე-
თიერი ღონისძიებანი აღარ მოუპო-
ვებთ, თვის საქმეებს ჯეროვანად
გაყოფდენ. ამიტომ საქმეობა შენი-
ცხაბალიზაცია სხვა და სხვა საქმისა.
მეორე მიზეზი დეფიციტისა უკვე-
მოლოდა არის, უკვე ვსთქვით, ქა-
რების მოვლის უნარის უქონლობა.
ჩვენ გაქვს 9 მილიონ მანეთის ქო-
ნება, რომელსაც წელიწადში 200,000
მან. შემოსავალი მოაქვს, ხარჯი კი
ამაზე მეტი. ასეთ მდგომარეობაშია
სხვა საქმეებიც. საქმეობა, გამგებამ
შეტი ფხა გამოიჩინოს და საქმე ისე

მოაწყოს, რომ შემოსავლიანმა და-
წესებულებებმა ქალაქს შესაფერი
შემოსავლიანი დაწესებულებები; ახალ
კანონის სახელმწიფო გადასახადის
1 პროც. ქალაქებს მიეცემა, რაც
წელიწადში 60,000 მან. შეადგენს,
ანდენსავე ფულს ქალაქს მსკეებს
საფეთი გადასახადი, მოსალოდნე-
ლია მთავრობისგან დახმარება და
ამას გარდა 140,000 მან. პოლიციის
შესახებ ხარჯის გასასტუმრებლად;
წყალსადენის გაფართოვებით შემო-
სავალი გაიზრდება, ტრამვის გაშო-
საყვანა ქალაქს ათას თუნუნებს მის-
ცემს; მოსალოდნელია შემცირება
და შეიძლება სრულიად მოსალო-
დებოვით საფაღვებულო სახელ-
მწიფო ხარჯის, ამ მოსახრებათა გამო
იმ დასკვნამდე მივიღებთ, რომ შეი-
ძლება მომავალ წელს ხარჯ-თარიღ-
ისგამო დეფიციტი აღარ მოგვეცეს. სა-
ფინანსო მდგომარეობა ქალაქებისა
მის ქონებითა და ვალით განიზომება.

ტფლისის 13 მილიონის ქონება აქვს,
ვალთ კი სულ ოთხი მილიონი. სა-
ფინანსო კრიზისი დღეს საერთოა
რუსეთის ყველა ქალაქისთვის და
ჩქარა გაივლის.

თავმჯდომარე კითხულობს საფი-
ნანსო განყოფილების გამგის გ. ა.
ურაგოლის მოხსენებას, რომლის დე-
და-ზარც შემდეგია: ჩვეულებრივ
ხარჯების გადიდება ქალაქი უნდა
ეროდოს და მოჩინილი ფულით წინა
წლების ზარალი უნდა გაუტყოს; ქა-
ლაქის საფინანსო მდგომარეობა
საშინაო არ არის, თუმცა დეფიციტი
დღიდა. კერძო და საზოგადო მეურ-
ნობის პრინციპები ხანდახანგა: სა-
ზოგადო მეურნეობაში დეფიციტი
ის არ არის, რაც კერძოში. საზოგა-
დო მეურნეობაში შეიძლება იყოს
კარგი დეფიციტი და უკუნი დარჩე-
ნილი ფული. საფინანსო პოლიტიკა
ქალაქისა ასეთია, რომ უნდა აკმა-
ყოფილოს მცხოვრებთა არსებითი
კულტურული საჭიროებანი და ამ
გზას ვერც ასცდებია.

მ. მ. გ. გუბერნატორის აზრით
ქალაქის საფინანსო მდგომარეობა
შეტად მიმივა. ხარჯ-თარიღების
შედგენის დროს—ამბობს იგი—იმე-
დი არ უნდა გქონდეთ სათუო საქ-
მეობაში; 1914 წლის 1 იანვრისთვის
ხარჯ-თარიღების მოსალოდნელია
დეფიციტი 1,070,000 მან., რადგანაც
შემოსავლი იმდენი არ იყო, რამ-
დენსაც ხარჯ-თარიღების შემდეგ
დენი მოულოდნენ; დასაფასებელია
გადასახადმა ქალაქს 1,175,000 მან.
ნაცვალდ მისცა მხოლოდ 800,000 მ.,
მუსკლსდენმა 700,000 მან. ნაცვალ-
დ მისცა მხოლოდ 400,000 მან. ამას
გარდა შემოსავლის არ იმდენიან
დღი დაწესებულებანი, რომლიდან-
აც ბევრს ფულს მივიღებთ. სულ
რომ ავიღოთ წინა წლების დეფი-
ციტები 1914 წლის 1 იანვრისთვის
მიალწევს 6 მილიონ მანეთს, რაც
წარმოიშვა იმით, რომ ხარჯ-თარიღ-
ისგა სწორე არ არის ხოლმე შედ-
გენილი: ხარჯ-თარიღების გამოეო-
ბა აღიღებს გადასახადების მოსა-
ლოდნელ რაოდენობასა და ქალაქის
დაწესებულებათა შემოსავალს. მეო-
რე მიზეზი დეფიციტისა არის ქალა-
ქის მიწები, რომელიც ცოტა შემო-
სავალი იძლევა.

მ. მ. ბ. ბაბოვი. ქალაქის საფი-
ნანსო მდგომარეობა შეტად საშინაო;
ჩვენ უკვე გაკოტრების გზაზე ვდგე-
ვართ, გამგებმან იმედი აქვს, ფი-
ნანსოური მდგომარეობა გაუმჯობეს-
დება, მაგრამ ის იმას ნიშნავს, რომ
მოვლოდეთ 200,000 მ. მოგვება. ხუ-
თის წლის განმავლობაში ახალი სა-
სალოო შემოსავალს არ მოგვეცემს,
საელექტრონო სადგური ჯერ ცუ-
დად მუშაობს და არც მივიღებთ,
ტრამვის გამოსუფლებელ შორს
არის. სესხი აღებულია არა ხელსა-
ყრელის პირობით. დეფიციტი 4 მი-
ლიონამდეა.

მ. მ. ი. მიტკევიჩი. ჩვენი დეფი-
ციტი დღიდა იზრდება, რო

გეომორფოლოგია

ილიასხედილი სახლის შესახებ
ქართული შორის წერა-კითხვის
გამავრცელებელ საზოგადოების გამ-
გეზამბილი შედგენილია პირდაპირ შე-
მოწერილობა:

მიხეივ პეტრეს ძემ სარაჯიშვილ-
მა 25 მ., ე. წ. ნიკოლოზ შ. მელიქი-
შვილმა 50 მ., რევაზ ალგაშვილ-
შვილმა 50 მ., ელენე კლდის რე-
დაქიკამ 25 მ., ე. წ. ალექსანდრე ნ.
დ. ასაძემ მეთლითურთ 50 მ.,
ე. წ. ვახტანგ ს. მუსხელიშვილმა მეთლი-
თურთ 50 მ., დავით ვლადიმერის-
ძემ ვახტანგ მეთლითურთ 50 მ.,
ე. წ. ვახტანგ დ. ლაშაშვილმა მეთლი-
თურთ 50 მ., ივანე ივანეს ძე ზურა-
ბიშვილმა 25 მ., იოსებ ივანეს ძემ 100
მ., სახლ ხო. ვახეთის 25 მ., ჯამი
500 მ.

როგორც ვახტანგებიდან შეგუ-
ყეთ, მოსალოდნელი ყოფილა, სა-
ჯაროდ გაიყიდოს დიდი ილიას სახ-
ლი, სადაც ახორციელდა პირდაპირ-
ბული პიროვნება და სად მისი ღვა-
დები ნიჭი თვისი ერის სასახლეოდ
კურთხეულად მეთლითურთ... წერ-
ა-კითხვის საზოგადოებას განსა-
კუთრებით კომისია აუტრევი, რომ-
ელმაც 6-7 თვის მანეთის უნდა შე-
გვეკრიბოთ, რომ ილიას სახლი პირ-
დაპირად გამოიყიდოს. ნუ თუ ქარ-
თელი ერთ ისე ღარიბია, რომ დიდი
ილიას სახლის გამოყიდვისათვის
7-ათასი მანეთი ვერ შეგროვოს.

სახალხო ვახტანგის რედაქციის
ამასთანვე ვუგზავნი ჩვენს მტკრ-
ველით (11 მ. 50 კ.) და ვთხოვთ
გადასცეს ამ საქმისათვის არჩეულ
კომისიას.

საკრებელი პირთაგან ხელშეწყობა

კავკასიელ ქალთა საზოგადოებას
მიმართა პეტერბურგელ ქალთა ორ-
განიზაციებმა ქალთა პროგრესული
პარტიის კლუბმა და რუსეთის ქალთა
თანასწორუფლებიანობის ლიგამ,
მიიღოს მონაწილეობა და მოაწეროს
სხვის ხელი იმათ, ვინც თანაგრძ-
ნობის კანონ-პროექტს, რომელიც
შეკრიბილია სახელ. სათათბიროში და
გეგმა პროსტიტუციის რეგლამენტა-
ციის ე. ი. ექიმების მიერ რასკიმ
ქალთა სავალდებულო გასწავლის
მოსპობას.

ამ წინადადებაში დიდი თანაგრძნო-
ბა გამოიწვია კავკასიელ ქალთა სა-
ზოგადოებაში.

ჯერ კიდევ აპრილში, 1910 წელს
კავკასიელ ქალთა საზოგადოებამ მი-
იღო მონაწილეობა პირველ სრულ-
ლიად რუსეთის პროსტიტუციისთან
მებრძოლთა კრებაში და გავაგანა
მოსწენება ამ საკითხის შესახებ. ამ
მოსწენების შედეგების დროს დიდი
ყურადღება იყო მიქცეული ამ სა-
საკითხისადმი და მრავალი საზოგა-
და კრება მოანდომეს პროსტიტუ-
ციისთან ბრძოლის საქმეზე მსჯე-
ლობას.

საზოგადოებამ მოიწვია მანინ წვე-
რი-თანამშრომელი, აწ განხილულ-
ლი ს. ს. ისტამანოვი, რომელმაც
წაკითხა საზოგადოების დახურულ
საზოგადო კრებაზე რეფერატი შე-
დგენა პროგრამით პროსტიტუციის
იმის მიზნებით და ზომების მასთან
საბრძოლველად, პროსტიტუციის რე-
გლამენტაცია, პროსტიტუცია ტუ-
ბისში. რეფერატის შემდეგ კამათი
გამართა და ყველა წევრები, რომ-
ელთა შორის ბევრი ექიმი ქალი
იყო, წინააღმდეგ რეფერატისა რე-
გლამენტაციის მოსპობის სრული
მომხრები აღმოჩნდნენ. ისინი ამტკი-
ვებდნენ, რომ ზნეობისა და სამარ-
თიანობის თვალსაზრისით რეგლამ-
ენტაცია უწყვეტად უნდა იყოს; რაც
შეგნება პროფესიული, ე. ი. რო-
გორც ვენერიულ სნეულებათა თი-
ვიდან ასაკობრივ წინასწარ ზომას,
რეგლამენტაცია არა თუ უსარგებ-
ლოა, პირაქით, ხელს უწყობს ამ
სნეულებათა გავრცელებას. პროს-
ტიტუციის არსებობის სასტიკი კან-
ონები, რომელსაც თან ახლავს ექი-
მებისაგან ძალდატანებითი გასწავ-
ვა, ამრავლებს ფარულს რასკიბთა
რიცხვს, რომლებიც იძულებულნი
ხდებიან დამალონ თავიანთი ავად-
მყოფობა.

ესევე აზრი გამოხატავს კავკასიელ
ქალთა კრებამ თავის რეზოლუცი-
აში, რომელიც ვახტანგის სრულიად
რუსეთის პროსტიტუციისთან მებრ-
ძოლთა კრებაზე.

ამის რეზოლუციისა პროსტიტუ-
ციის რეგლამენტაცია და მისგან და-
კანონებული გარყვნილება იმონებს
და უპარავს პიროვნებას ქალს, ამგე
დროს სრულიად არ ამცირებს პროს-
ტიტუციის და ვენერიულ სნეულე-

ბათა გავრცელებას, პირაქით ვენე-
რიულ სნეულებათა გავრცელებას
ქალთა რეგლამენტაციის სასტიკი ზო-
მების შიშით ავადმყოფობას ჰფარავს
და არ ექიმობს.

ამნაირად კავკასიელ ქალთა საზო-
გადოებამ უკვე 1910 გადაჭრით და
ერთხმად გამოსთქვა ავადი აზრი ამ
საკითხის შესახებ და აბოლიტუცი-
ონების მომხრე გახდა. ამგვარივე სა-
ზოგადოდ შემოსწენებულ კანონ-
პროექტის დებულებანი და საბუთე-
ბიც, მოვიყვანე ჩქარად ზოგიერთ აღ-
გვლებას:

ექიმთა კონგრესებს, კრებებს, ექიმ-
თა სხვა და სხვა საზოგადოებებს და
სხვა და სხვა კერძო ექიმებს (ვენე-
რიულ ავადმყოფობათა სპეციალის-
ტებს) არა ერთხელ გამოუთქვამთ
თავისი აზრი პროსტიტუციის რე-
გლამენტაციის წინააღმდეგ. რეგლამ-
ენტაცია უარყოფს. მსოფლიო ექიმ-
თა კონგრესმა ლონდონში, წერეთლს
ვილნიში შეკრებილმა. ამგვარ დროს
გამოითქვა ის აზრი, რომ საქართვე-
ლოში ქვეყნის მთავრობამ მოაწყო
ვენერიულ ავადმყოფობათა ვრცე-
ლი უფასო საექიმო დახმარება. ამ-
გვე კონგრესზე ცნობილმა პარიზელ-
მა პროფესორმა პოშემ განაცხადა:
რეგლამენტაცია გვესწავლის, რომ
რეგლამენტაციის მოსპობას, სადაც
ექიმთა კონგრესი იყო, უკეთესი
შედეგი მოჰყვა, ვიდრე რეგლამენ-
ტაციისა. მეორე ავტორიტეტი ამ-
ბობს: ეს ექიმისაგან ძალ-დატანებ-
ითი განხილვა საზოგადოებრივ-
ყოფა და დედაცია, ეს ძალ-დატან-
ება არღვევს პიროვნების თავისუფ-
ლებას პარამონას, რომელიც კანონ-
ით ერთნაირი უნდა იყოს ორივე
სქესისთვის, რეგლამენტაცია ნებას
გვაძლევს უწყობით ქალს, როგორც
საქონელს, რომლის ყიდვა-გაყიდვა
ნება დაართულია და პროსტიტუცი-
ის კი როგორც დედა-კაცის ნება
დართულ ხელობას. ამას გარდა
პროსტიტუცია ქალს დაზარალებს
დადასტოვებს იმ ქალებს, რომლებიც
შემთხვევით, ძალა-უნებურად ხდე-
რიან რასკიბად და გზას უსპობს,
რომ დაუბრუნდნენ პატიოსან შრო-
მით ცხოვრებას.

კავკასიელ ქალთა საზოგადოებას,
როგორც ქალთა საზოგადოებას, არ
შეუძლიან არ თანაგრძნობის და არ
მიიღოს მონაწილეობა ამ საქმეში,
რომელიც ასე მწვავედ ეხება ქალთა
საკითხს და კიდევ ერთ თვალსაჩინო
ხანს უსგამს. ქალის უფლებებისა.
კავკასიელ ქალთა საზოგადოება
სრულიად თანხმდება პეტერბურგის
ქალთა ორგანიზაციებს, დიდალ თან-
ხმდებიან იმ ქალებს, რომლებიც
დადაგინა შეჭრიბოს ამ კანონ-
პროექტის იდეის თანაგრძნობით ხელ-
წერილები.

მუშათა ცხოვრება

მოსკოვი. ხბლო ხანში პეტერბურ-
გში გაიმართა სასულიერო რუსეთის
სახალხო განათლების კრება.
ამის გამო მოსკოვის სტამბების მუ-
შათა საზოგადოების საზოგადოების
გამგეობამ კრება მოახდინა. წაიკით-
ხეს მოხსენება, სადა აღნიშნული
იყო განზრახულ კრების პროგრამა.
გამგეობამ მოხსენების შემდეგ დაა-
დგინა მომავალ კრებაზე აქტიური მონ-
აწილეობა მიიღოს, გავაგანოს კრე-
ბაზე დასასწრებლად მუშათა საპრო-
ფესიო საზოგადოებების დელეგაცია.
ახლო ხანში ამორჩევენი დელეგა-
ციის, დელეგაციის მოხსენებამ უმ-
თავრესი ყურადღება შექმნა საკით-
ხებზე იქნება მიქცეული: 1. მუშათა
ხელფასი, სამუშაო დღე და სახლი-
ნის განათლების გავრცელება; 2. შე-
გირდთა შტატის გაუქმება და სასწავ-
ლო-საპროფესიო სკოლათა დაარ-
სება; 3. ქარხნებისა და ფაბრიკებში
მტკირე წვდვანთა რიცხვის შემცირ-
ება; 4. საყოველთაო სავალდებულო
სწავლის შემოღება; 5. სახალხო გა-
ნათლების სრული დემოკრატიზა-
ცია.

მცირე წლოვანი და ქალები ქარ- ხანა-ფაბრიკებში.

რუსეთის ფაბრიკა-ქარხნებში ამ
ბოლო დროს ფრიად გაძლიერდა
ბავშვებისა და ქალთა რიცხვი. მათი
შრომა სათანადოდ არა ფასდება და
არც შრომის პირობები არის დამა-
ცნაყოფილებელი. ძველი კანონები,
რომელთაც აწესრიგებენ მცირე-
წლოვანთა და ქალთა მუშაობას,
დღევანდელ ცხოვრებას სრულიად
არ შეეგებება. ამისთვის გაკრძა-
მრეწველობის სამინისტრომ მათი
შრომის დაცვის კანონ-პროექტი შე-
იქმნა.

განსარტებით ბარათმა სამინის-
ტრო აღნიშნავს, რომ ბავშვებისა და
ქალების შრომის მოწვევების სა-
ქმეს თანდათანობით უნდა მოუვარო-
თორემ აჩქარებული ნაბიჯი სამშო-
ბლო მრეწველობაში კრიზისს გამო-
იწვევს, რაც უპირველესად ყოველი-
სა თვით მუშათა კლასისთვის იქნება
საზარალო.

კანონ-პროექტის მთავარი დებუ-
ლებანი შემდეგია: 1. ფაბრიკა-ქარ-
ხნებში აკრძალულია იმ ბავშვთა მუ-
შაობა, რომელნიც 12 წლამდე არ
არის მღებულნი; 2. ვინც 15 წე-
ლიწიდან არ არის მღებულნი, შეუ-
ძლიან იმუშაოს ქარხანა-ფაბრიკებში
იმ პირობით, თუ მათ გათავებული
ექნებათ სასოფლო და საქალაქო პი-
რველ დაწყებითი სასწავლებლები; 3.
17 წელზე მტკირე ხნოვანი ბავშვ-
ების და საზოგადოდ ქალთათვის აკ-
რძალულია მუშაობა მალარობებში;
4. საქარხნო და სამთო-სამრეწველო
საქმეთა მთავარგამგეობას ვეღვა
გამოსცეს სავალდებულო დადგენი-
ლებანი, რომლითაც აკრძალული
იქნება 17 წელზე მტკირეთათვის და
ქალთათვის ისეთი სამუშაო, რასაც
შეუძლიან ვენება მიაყენოს მათ ჯან-
მთელთადაც ან დახუთაზი ჩააგდოს
მათი სიცოცხლე. 5. ზემოაღნიშნულ
პირობათვის აკრძალულია მუშაობა
დილის 9 საათიდან საღამოს 9 სა-
ათამდე; 6. სამუშაო დღე არ უნდა
აღემატებოდეს; 7. 12-15 წლის ბა-
შვთათვის—დღეში ექვს საათს; 8.
15-17 წლის ხნოვანთათვის—10½
საათს; 9. 17 წელიწადზე მტკირენი
და ქალები შეუძლიან იმუშაონ ზედ-
მეტ სამუშაოზე იმ წესების მიხედ-
ვით, როგორც სხვა მუშებს ამუშა-
ვებენ. 10. ის ბიძანი, რომელნიც 17
წელზე არ არიან მღებულნი, შეუ-
ძლიან ზედმეტ სამუშაოზე ამუშაონ
შემდეგის პირობით: ა. როდესაც
მუშაობა სახელმწიფო ან საზოგადო-
საქირობით არის გამოწვეული; ბ.
როდესაც სხვა და სხვა მოულოდნე-
ლი ან უბედური შემთხვევის თა-
ვიდან ასაკობრივად იქნება საჭირო,
და გ. როდესაც სამუშაოს დროზე
შესრულება საქირო. 9. ჩვეულებ-
რივ და ზედმეტ სამუშაო დღე არ
უნდა აღემატებოდეს; ა. 12-15 წლის
მუშებისთვის 48 საათს კვირაში,
თვეში კიდევ 168 საათს; ბ. 15-17
წლოვან მუშათათვის კვირაში 75
საათს, ანუ თვეში 275 საათს.

პეტერბურგ. 12 დეკემბერს და-
მით დააპატიმრეს საკუთარ ბინაზე
მუშათა საპროფესიო საზოგადოების
მდივანი კოსტოლოვი. მისი ბინა გან-
ხრიკეს, მაგრამ ვერა უპოვნეს რა.
იმვე დამეს საკუთარ ბინაზე და-
აპატიმრეს სოციალ-დემოკრატი-
ფრატის საქმის მწარმოებელი აბ-
რამოვი.

ზედამხედველთა შუამდგომლობა.

ცხოვრების სიძვირით აძლიერა პე-
ტერბურგის ნავთსადგურის დამოვ-
ნის ზედამხედველნი თავის მდგომარე-
ობის გასაუმჯობესებლად ეხრუნათ.
1905 წლიდან ზედამხედველთა
შტატი სამ ხარისხად არის დაყოფი-
ლი. პირველ ჯგუფის მომუშავენი
თვეში 26 მანეთს იღებენ, მეორე
ჯგუფისა—30 მან. და მესამე—36 მან-
ხელის. აისი გარდა მუშებს არა ეხ-
ლევათ რა—არც დახმარება, არც სა-
ჩუქარი და სხვა.

ბინას მართო იმ მუშებს აძლევენ,
ვისაც ცოლმეტი ჰყავს, მაგრამ სა-
ხანო ბინა არც ისე სახარბელოა;
ვისილივეის კუნძულზე სადამოქნო
სახლში მუშებისათვის 15 ოთახი
საერთო დერეფანით. სამხარეულიც
საერთო აქვთ.

შეუძლებს სწავლისათვის მუშებს
წელიწადში ემღებოთ 2 მანეთი და
ერთი აბაზი.

ზედამხედველნი შუამდგომლობენ
ჯანაგირის მომეტებას, ბინის საქი-
რავებლად ფულის მიღებას, სამკურ-
ნლო და სამოქმედო მოწყობისთვის და
ყოველ ორ წელში ერთხელ ორი
თვის დასვენებას.

ზედამხედველნი თათბირობენ, თუ რა სახით წარუდგინონ დემონსტრა- ციის თვის მოთხოვნები.

შეაიკოთ. ლეგავი. (დებუმა). ასოთ-ამუშაო-
ბა გაფიცვის გამო ლეგავში მხო-
ლოდ ერთი გაზრთ გამოიქცა.

ვენა (დებუმა). სოციალ-დემო-
კრატებმა კრება გამართეს უმუ-
შევრობის საკითხის განსახილველად.
გამორჩევა, რომ უმუშევართა რიც-
ხვი ვენაში 68,000—უღრის. ოფი-
ციალურ ცნობებში ეს რიცხვი შე-
მცირებულია. უმუშევრობამ ავსტ-
რიაში უკიდურეს საზოგადოებრივ
სწავლას შემოღება; 5. სახალხო გა-
ნათლების სრული დემოკრატიზა-
ცია.

უმუშევრობის მოსაპობად არავი-
თარ ლონისძებნას არა ხმარობენ.
აუღირობიან მრავალი ხალხი ვერ
დაიტიან. გარკვეულ დარჩენილებმა კრე-
ბა ცის ქვეშ გამართეს.
პროკუსია პარლამენტისკენ გაე-
მართა. წესიერება არ დარღვეულა.

საბანონებელი დასუსტებული

სათათბიროს სესიის შედეგი.
გასულ სესიის განმავლობაში მთა-
ვრობამ სათათბიროში 279 კანონ-
პროექტი შეიტანა; ამათში სათათბი-
რომ 74 კანონ-პროექტი მიიღო, 12
უარყო. გარდა ამისა, სათათბირომ
დაამტკიცა მთავრობის მიერ გაწვე-
ლი ხარკი პეტერბურგში კოლექტი-
ვობის მოსაწყობად. მინისტრებმა
სათათბიროდან 9 კანონ-პროექტი
უკან წაიღეს.

სათათბიროში დეპუტატებმა 24 სა-
კანონმდებლო მოსაზრება შეიტანეს.
ამათში სასურველად იყო ცნობილი
9 მოსაზრება.

მთავრობისადმი მიმართული შეკი-
თხვა 16 იყო. შეკითხვა მე-40 მუხ-
ლის ძალით 9. სამი შეკითხვა სა-
თათბირომ სწრაფად სცნო და მი-
იღო. დანარჩენი—შეკითხვათა კომი-
სიის გადაცემა. სამ შეკითხვაზე მი-
ნისტრთა განმარტება მოიხსენეს, სა-
თათბირომ სამივე განმარტება დამა-
ცნაყოფილებლად არა სცნო.

საქალაქო და საერობო მეურნე- ობის გაუმჯობესება.

სათათბიროს საგანგებო კომისიამ
შესაწყურებლად სცნო კანონ-პრო-
ექტი სახალხო და საერობო მეურნე-
ობის გაუმჯობესების. კანონ-პრო-
ექტის წინააღმდეგ იყვნენ ვილი-
ხოვი და კონოვალევი. ამ კანონ-
პროექტით სავაქრო-სამრეწველო
დაწესებულებათა გადასახად საკრ-
ძნობლად მატულობს, რაც ფრიად
აძლიერებს საერობო და საქალაქო
თანხას. ვილიხოვი ამ კანონ-პროექ-
ტის წინააღმდეგ იმისთვის იყო, რომ
იგი გამოიწვევს ცხოვრების გაძვი-
რებას, რადგანაც ცხოვრების ზედ-
მეტ გადასახად მომხმარებელთა ჯი-
ბიდან იხსნაღაურობო. კანონ-პრო-
ექტი უნდა განიხილოს საქალაქო
საქმეთა კომისიამ. ამ კომისიაში შე-
ეჯახება ქალაქის წარმომადგენელთა
და მრეწველთა ინტერესები. პირ-
ველი კანონ-პროექტს დაიცვენ,
მეორე კი მის წინააღმდეგ გაილა-
შქარენ.

ნაირი სასაპირი

ამ ორი წლის წინედ საქალაქო
არჩევნების დროს, როცა ჩვენმა მე-
ნობლებმა ხმოსნის კანდატის დირ-
სების ნაცვლად, ეროვნებით იხელ-
მძღვანელს და 15 რწმუნებულში
სულ სომხები აარჩიეს და არცერთი
ქართველი და რომ უმრავლესობა
თავის დანიშნულებასზე შორს იდგა
და ვერც შეეძლო ქალაქის საკე-
თილოდ მოღვაწეობა, თქვენმა
კორესპონდენტმა ეს მაშინვე აღნიშ-
ნა, რომ თელავი მომავალ ოთხ წე-
ლიწიდან უწინამძღვროდ, უზრუნვე-
ლდეს და უპატიონოდ დარჩებოდა.
ამ 15 კაცში მოჰყვა რამდენიმე
შეგნებულ მძვინ ხმოსანი როგორც
მაგ. ყულიაბაიკო, ტურ-აუთინოვი
დავილივი და სხ., რომელნიც არ-
ჩიეს არა იმისთვის, რომ გამოდი-
ლება ჰქონდათ, არამედ მისთვის,
რომ მათი გარეგნი-შეიღოთ ან-
მეთი არა თავდებოდა.

აი, ეს პირი სხვა სომხის ინტელი-
გენციასთან ერთად, იმის მაგივრად
რომ დაეგმოთ ასეთი სამარცხენო
არჩევნები და დაერღვიანო, რაც
აღვივებდა შედგომთ უარის თქმით,
რომლის შემდეგ ახალი არჩევნები
მომხდებოდა და შეთანხმებით შეი-
ძლებოდა ემოქმედათ, ისინი სხვას
ამტკუნებდნენ, ქართველების ბრა-
ნლო და სამოქმედო მოწყობისთვის და
ყოველ ორ წელში ერთხელ ორი
თვის დასვენებას.

ზედამხედველნი თათბირობენ, თუ
რა სახით წარუდგინონ დემონსტრა-
ციის თვის მოთხოვნები.

შეაიკოთ. ლეგავი. (დებუმა). ასოთ-ამუშაო-
ბა გაფიცვის გამო ლეგავში მხო-
ლოდ ერთი გაზრთ გამოიქცა.

ვენა (დებუმა). სოციალ-დემო-
კრატებმა კრება გამართეს უმუ-
შევრობის საკითხის განსახილველად.
გამორჩევა, რომ უმუშევართა რიც-
ხვი ვენაში 68,000—უღრის. ოფი-
ციალურ ცნობებში ეს რიცხვი შე-
მცირებულია. უმუშევრობამ ავსტ-
რიაში უკიდურეს საზოგადოებრივ
სწავლას შემოღება; 5. სახალხო გა-
ნათლების სრული დემოკრატიზა-
ცია.

და ამით შესრულებულადა სცნეს
თვისი მისია.

ამის შემდეგ იწყეს ნელ-ნელა თა-
ვის დანებება, ამით თითქოს უნდათ
შეცდომა გასწავრონ და თავი მო-
აქეთ—დაბა ღირს ეხლა იქ ყოფ-
ნაო. ვინც ოფიციალურად არ გა-
მოსულა, აღარც ის დაიარება ქალა-
ქის კრებებზე და ანაირად გადასა-
წყვიტო საქმეები ისე რჩება, ან სწვე-
რავს თვით მოურავი თავის შეხედუ-
ლებით თანხმად.

ეს გარემოება არ შეიძლებოდა შე-
უმწიგნელი დარჩომილიყო და აი
სწორედ აქ გახსილეს თვალები ქა-
ლქის მცხოვრებელ და უკმაყოფი-
ლო გაიხსიან, სადა გვეყვან ხმოსნები,
რას აკეთებენ, რატომ ხმას არ იღე-
ბენაო...

სხვა და სხვა საქმეთა შორის მე აქ
მხოლოდ ერთს აღვნიშნავ: ამას წი-
ნედ ქალაქის ორი იარაღია ერთად
რეისი პირზე მოათავსეს, ამით ნახე-
ვარ ქალაქი ძირიღდეს, მოიღება, ქვე-
მო ბაზარს ეპკრობა მოაკლდა და
აშკარად დაიწყეს კაცება, ვინ არ-
ჩია ასეთი ხმოსნები (თვითონ კი
აარჩიეს), ასე უპატიონოდ როდენ-
დის უნდა ვიყენებო...

ხმოსნებიც გაწყურნენ, დაიწყეს წუ-
წური და თავის მართლებამ, რა გქნათ
ჩვენ არაფერსა გვიკითხავს ქალაქის მი-
ურავიო და მოიწადინეს საქმის გამო-
ბრუნება, ჯერ აუღიანია ითხოვეს,
ერთ საღამოს წავიდნენ, შესთხოვეს,
მაგრამ არაფერი გამოიდა და ბევრი
ყოყმანის შემდეგ საჩივარი გაგზავ-
ნეს გუბერნატორთან მოურავის მო-
ვლენაზე.

ექიმობა, ამ საჩივრით გამოვიდეს
რამე. არც ისე გასამტყუნარია ბანი
მოურავი, მან, ალბად, საბუთიანად თუ
უსამართოდ ასე სცნო სამჯობინა-
როდ და თუ ბანი ხმოსნთა თავის
უფლებამ ვერ მოიხმარეს და ასეთი
პატარა საკითხის გადაწყვეტა-კი
ვერ ითავებს, სხვა რაღა მოეთხოვე-
ბათ.

ქალაქის ყველა საქმეებს ხმოსნები
სწვევდნენ, ქალაქის გამგეობა მარ-
ტო აღმასრულებელი ორგანოა, ხმო-
სნები კი, როგორც ვაჭარნი, თავის
დანიშნულებას ვერ ამართლებენ, არ
შეუძლიან თავისი უფლებების გა-
მოყენება და მეტი სხვას აბრალებ-
ენ.

ამნაირად ჩვენი მოქალაქენი თა-
ვიანთ არჩეულ ხმოსნებს აბრალებენ
ქალაქის უყურადღებობას, ხმოსნები
თავის მიერ არჩეულ ქალაქის მოუ-
რავს. თელავი კი თავის 18 ათასი
მცხოვრებთა ინტერესებით ერთ წერ-
ტილზეა გაყინული და საკითხო-
დღეო ზარუნებს მოკლებული რჩება.

დავიწყებული.

მოსახ-სალაგარის მი-
ხალთა მდგომარეობა
შედეგი უნდა იქნება 338 ნომერში
შედეგი წერილი დაბეჭდილი:
*დაბეჭდილია ვთხოვე ვახტ
უნდნა-ს ფურცლებზე აღამალოთ
ხმა ფოსტა-ტელეგრაფის მოხელეთა
ბელის გასაუმჯობესებლად.

პოტიჩიკოვის წერილი (უნდნა-ის
9 დეკემბერი) ნათლად სხანს თუ
არმდინდა გავირდა ცხოვრება 90-ან
წლებიდან. ფოსტა-ტელეგრაფის უწყ-
ების მოხელეთა შტატი კი, რომე-
ლიც 1885 წელს არის დაარსებული,
ჯერაც არ შეცვლილა.

ხორცი 6 პარც. გავირდა, პე-
რი 50-70 პარც. და სხვა.

ცხოვრება კი თავისას მოითხოვს:
საქიროა საზოგადო, საქიროა სულიერ
მოთხოვნისგან და დაკმაყოფილება:
დღევანდელს მდგომარეობაში არა
თუ ვახეთის, ან წიგნის ყიდვა შე-
იძლება, ხანდახან საქმელიც კი არა
გვაქვს ხეივანში. კარტოფილი, მა-
კარკისი, ქაში—ამ ფოსტა-ტელეგრა-
ფის მოხელეთა უმრავლესობის
საქმელი.

მეღვლეობაში მისაღობს აგრადვე
ის მძიმე, აუტანელი და ნერვების
ამწვლილი სამუშაოც, რომელსაც
მოხელენი ეწვეიან.

ჩვენთვის არ არსებობს უქმე, დღე-
სასწავლი, სახუბლო და სხვანაირი.
ყოველი შეცდომისთვის კი ჯარიმა
უნდა ვიხალოთ ხან დასასჯელად
უნდნეს სამუშაოს გეგმისგან, ხან
უნდნეს ხარისხიდან მტკირეზე ჩამოე-
ყვართ და ამით სამი თვის განა-
ვლობ

